

szám. 60.

Bevezető... 240.

Uraim, csak egy... 243.

agok... No 12.

et... No. 3.

snélküli... 30.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj-Kolozsvár, St. Sava (Brassai-utca) 16. Telefon: 379, 326 és 1933.

UJ KEHIL

ZSIDÓ-POLITIKAI NAPILAP

Disztrik 2. II. 8.

KÖVETKEZŐ ÁRAK	
Hemánitában	
Egész évre	1150
Félévre	600
Negyedévre	320
Egy hónapra	110
* Csahszlovákiában	
Egy hónapra	ek 40.-
Egy szám	7.-

1927 január 18 Kedd

Cluj-Kolozsvár X évfolyam - 13 szám

5687 Söbat 15

A becsületrend új lovagjai

A francia kormány a becsületrenddel tüntette ki Molnár Ferencet, akinek „Hattyu” című darabját most mutatták be óriási sikerrel a párisi Odeonban. Eddig a hír. Nem érdemelte különösebb méltatást ez az esemény, ha mögötte nem húzódnának meg érdekes tanulságok, melyek amennyire tragikomikusnak, éppolyan érdekesek is. A francia kitüntetés ugyanis egy olyan iróért, akinek a magyar nemzeti színház nem adja elő darabjait, mert zsidó íróként egyáltalán nem adja elő, ahinek a kurzus virulens korszakában otthoni torkába fojtották a szót, s akit kizárólag azért nem terjesztettek elő a Nobel díjra, mert zsidó.

A magyar irodalmi társaságokban sem népszerű Molnár Ferenc, különösen Császár Elemér és Pekár Gyula rémuralma óta, akik a tehetségtelenség és semmitmondás váravá építették ki ezeket az „irodalmi” társulásokat. Eddig minden is volna a dolog. A kurzus és fejtédelmi irodalom úgy védekezik a teheség ellen, ahogy tud.

Am a zsidó és most már ájtatos ábrázolat öltözött kurzus ugyansékor, mikor Molnár Ferencet ott hon nem sajnóval látják a hivatalos irodalmi berkeiben, külföldön mindenütt Molnár Ferenc magyar voltával kérkedik a színpadon. Bemutató maga Korányi követ képviselte a magyar kormányt. A magyar génusz képviselője tehát külföldön lehet zsidó is, ezt még a kurzus is akceptálja. Mi is, bár kevés melankóliával, szintén akceptáljuk, sőt örvendünk neki, annak ellenére, hogy Molnár Ferenc irodalmi értékét mindig a bírák kritikája személynél keresztül szoktuk elbírálni. Mi nem irigykedünk a magyar irodalmi dícsőre, amelyet egy zsidó szerez a magyar nemzetnek, — mi csupán a szemforgatásnak és janzitumoknak azon a művészetén csodálkozunk el, amellyel a hivatalos magyar diplomácia ott, Párisban asszisztál a zsidó Molnár Ferenc magyar dícsőségének.

Különös és furcsa, tragikus és egyben komikus jelensége ez a molnárferenci sors, fajja és emberi vonatkozásaink ferdességének. Nem tudjuk: örüljünk-e az immár öszülő és szellemes mester sikerének, vagy pedig elsmorodjunk-e hallatán. E dícsőség fényénél sötét momentumok zugolyába pillantunk bele. Magunk előtt látjuk a nemrég elhunyt Bródy Sándort, ahinek deli alakja, hetedét vármegyében híres férfiszépe a bécsi emigrációban megtörve, megrökkanna boljog és ahinek asszonybolondió szeméi mértek keserű okait kutatják. Egy életen keresztül ő is a magyar irodalom dícsőre, fénye volt s ugyanakkor, mikor a zsidó Herceg Ferenc maguasi- és aszentri-támogatta írásművészete nem tud kijutni az országhatáron: Bródy Sándor „Dadá”-ja már német színpadokon ingerli forró tásra a hőzönséget. És a fajvédelem nemss ifjai 1921-ben óriási botrányok hőepette parancsolják le a Vigaszínház színpadjáról a nagy mester „Tanító”-ját, a magyar vidéki életnek ezt a konvulzív forrósággal gyújtó, megdöbbenő rajzát, melynek realizmusát és igazmondásait a nép-színmű-kellékekkel hadakozó ifjú kurucok a nemzeti eszme elleni merényletnek kiáltották ki.

És egész sorát látjuk magunk előtt a tragikus zsidó figuráknak, a magyar szellemi élet vezéreinek, akik ma is emigrációban tengődve, vagy boldogulva szereznek dícsőséget a magyar névnek, szellemiségnek és kultúrának. Csak Ignótnara, Bíró Lajosra, Hatvány Lajosra kell hivatkoznunk, hogy igaz, bár nem teljes képét tessék ama antagonizmusról, mely a magyar

kormány odoonbéli képviseltetésének előkelő főnye és ama még ma is uralkodó atmoszféra között van, mely lehetetlenné teszi a magyar szellemiség legjelembonyebb reprezentálásának hazatérését, azt, hogy a nemzeti színházban, a hivatalos irodalmi intézményekben, az Akadémiában jelentőségük arányában foglalhasanak helyet.

Mert hiszen, ha a magyar kormány Párisban igazi magyarság tud tartani egy zsidót, aki dícsőséget szerez a zsidóellenes kurzusnak, akkor a keresztényi, de általános emberi szempontok szerint is, elemi kötelességének kellene éreznie azt, hogy otthon is megadja a tiszteletet és elismerést a magyar név zsidó glóriaszóróinak.

Csakogy épen ez az a pont, ahol a kutya el van temetve. A kurzus, mint minden kurzus a világon, Jánus-szeu. Belső konzolidációja érdekében készséggel tagadja meg közösségét azokkal a fajtisztán geniuusokkal, akik előtt külföldi metropolisokban — hivatalos képviselői révén — a földig hajtja a nemzeti trikó-lórt és egy fajtisztának kijáró hódolattal öleli őket keblére.

Bizonyos, hogy sem Molnár Ferenc, sem a vele egyidőben kitüntetett másik zsidó író:

Teljesen új sajtótörvény kerül a parlament elé

G. D. Nedelcu javaslata csak ostromell-pot idejére enged meg a cenzurát és a megjelenés akadályozását és a lapindítást nem közi külön engedélyhez

(Cluj-Kolozsvár, január 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) Cudalbu igazságügyminiszter és V. Pella sajtótörvénytervezete, amely óriási aszternakólt kellett az egész országban, megváltott. Az igazságügyminiszter kénytelen volt belátni, hogy a szövegszabadágot mégsem lehet az alkotmány félretételével a mindenkor kormány speciális érdekeinek megfelelően korlátozni. A szombati minisztertanács után ki is jelentette a miniszter, hogy az eredeti javaslatot módosítani fogja az újságírók érdekeinek figyelembevételével. Valószínű azonban, hogy a parlament elé egy teljesen új törvényjavaslat kerül, amelyet G. D. Nedelcu, a törvényelőkészítő tanács tagja készített el.

A sajtószabadság korlátozása

Nedelcu törvénytervezetének alapvető motívuma az, hogy a gondolatoknak szabadon, képbén és írásban való terjesztésének megszorítása, a cenzura vagy pedig valamelyik sajtótermék megjelenésére és árusítására vonatkozó preventív rendszabály, továbbá a lapok megjelenésének felfüggesztése, vagy betiltása csakis ostrom-állapot idején engedhető meg. Kivételt képeznek ez alól a hivatalos sajtótermékek, a választási manifestumok és más ily hirdtmények, valamint a kereskedelmi, ipari, gazdasági és társadalmi és más természetű nyomtatványok, reklámok, amelyekre a sajtótörvény nem vonatkozik.

A periódikus sajtóközlemények (napilapok, hetilapok, folyóiratok) megjelenéséhez semmilyen engedély nem szükséges. A lapindítónak köteles azonban bejelenteni magát, a lap igazgatóját és felelős szerkesztőjét a kereskedelmi törvény-széken, a lap címének, megjelenési módjának és nyomdájának feltüntetésével. A bejelentési kötelezettség elmulasztásáért a tulajdonos, igazgató és felelős szerkesztő külön-külön felelős és 5000—25000 lejig büntethető.

Mérvők-bál

1927. január 22 én a New-York termelben.

Érdeklődni lehet: Str. Universitatii No 1. Telefon 12-20. (Banca Comerciala Romana)

Heltai Jenő, nem vezetik túlságosan tragikusnak a kurzusnak ezt a ksméleoni magatartását. Ok már olyan magasan állanak, a dícsőségek, hírnek, anyagi jólétnek olyan bőségében élnek, hogy a kurzus gyűlölködő hangja hozzájuk már csak megymesszűrlő, szordióban hangzik el. Amők a kivételes szerencsések közé tartoznak, ahiknek kivételessége nem enyhíti a példák keserűségét és tanulságait.

A becsületrend szalagja, mely a zsidó írók mellét díszíti, nem hivatott arra, hogy a kurzus mellett dögessze magyrt. Ez a szalag mementó, melynek konzekvenciát le kell vonnia még a kurzus lovagjainak is, mert ellenkezőleg, ha van némi becsület bennük: külföldi vonatkozásban is tiltakozniok kell az ellen, hogy zsidó írók a fejtédelmi színeket lengető trikólórra kössék a magyar génuszot reprezentáló díadémot. (s. J.)

Kötelező azonnali helyreigazítás

A helyreigazításra vonatkozólag az új törvényjavaslat is kimondja, hogy a lap igazgatója, vagy felelős szerkesztője köteles azonnali helyet adni a törvényhozó testület elnökségének, a hatóságoknak, vagy közigazgatásnak rektifikációjához, ha az eredeti cikk téves adatokat tartalmazott a parlamenti tudósításokról, vagy pedig a hatóságok és közigazgatás hivatali minőségben véghezvitt cselekedeteiről. A helyreigazítás azonban nem haladhatja meg az eredeti cikk terjedelmének kétszeresét. A büntetés 10000—50000 lej, valamint ezer lejés hátréltés minden egyes napi késedelemért.

Legkésőbb három napou belül le kell közölni azon személyek helyreigazító nyilatkozatát, akiket az eredeti cikk közvetlenül, vagy közvetve érintett. Amennyiben a helyreigazítás

MAGYAR SZINHÁZ

A legbrilliansabb francia bohózat-új-jönség. Két és félórás tartó szokatlan kacagás és gondtalan jókedv.

Uraim csak egymásután

Premiere: penteken este 8-kor.

Második előadás: szombaton este három-negyed 10-kor. — Harmadik előadás: vasárnap este 7 órakor.

A leltározás ideje alatt az eddigi olcsó harisnyaárakat még mélyebbre szállította le „SIPOS”, Cluj, Regele Ferdinand-ut 8. szám.

meghaladja az eredeti cikk terjedelmének kétszeresét, a többlet után a helyreigazító köteles a bírósági költsémszámokra vonatkozó hirdetési tarifát megfizetni. A helyreigazítás leadásának elmulasztásáért ötezer forint huszonötözerig terjedő bírság és napi ötszáz lej kártérítés fizetendő. A helyreigazítás jogát olyanok, akik az országban laknak, a cikk megjelenésétől számított 30 napon belül gyakorolhatják, a külföldiek pedig 60 napon belül.

A sajtóügyi felelősség

A sajtóügyi felelősséget időszaki lapoknál elsősorban a cikk szerzője viseli, ha az ismeretlen, vagy ha személyazonossága kétes, vagy nem lakik az országban és ha külföldi állam-

polgár, a lap igazgatóját vonják felelősségre. Ennek hiányában, vagy psdíg ha hivatali méltóságánál fogva ellenséget nem lehet indítani, vagy ha megszökött, a felelősség a szerkesztőre hárul. Sajóperben hozott jogerős ítélet esetén a lap igazgatója, vagy felelős szerkesztője köteles díjmentesen lekötölni a bíróság által megjelölt határidőn belül a lap első oldalán az ítéletet.

A lapok terjesztése csak abban az esetben akadályozható meg hatóságilag, amennyiben valamelyik cikkük az uralkodó, az uralkodóház tagjai, a külföldi államfők és képviselőik ellen irányulnak, ha a közérkölcökre károsak, ha nyíltan uszítanak gyilkosságra, vagy olyan bűnökre és vátségekre, amelyek az állam külső és belső biztonságát veszélyeztetik. A betiltás ellen a lap tulajdonosa, vagy felelős szerkesztője a bírósághoz fordulhat. Amennyiben a bíróság úgy találja, hogy az inkriminált közzétevés nem meríti ki a betiltás indokait szolgáló ismérveket, megfelelő kártérítésre ítéheti az államot.

Csehszlovákia a németbarát külpolitika útjára tér

London, január 17. A „Daily Chronicle” berlini levelezője a lap mai számában feltűnést keltő cikket közöl a közép-európai politika irányváltásáról, amelyet részben a német olasz szerződés idézett elő. Véleménye szerint a csehszlovák külpolitika lényeges változás előtt áll, amennyiben ki kíván válni abból a vasgyűrűből, amelyet Franciaország és Lengyelország font Németország köré. Csehszlovákiában ugyanis elvesztette népszerűségét az az erősen franciabarát politika, amelynek főképviseelője Benes dr. volt. Ezzel egyidőjűleg növekvőben van a Németországhoz való baráti közeledés tendenciája s ennek a „pronémet”-mozgalomnak élén állítólag maga Masaryk köztársasági elnök áll. Hr szerint Benes dr. is közeledett már az utóbbi időben ehhez az irányváltáshoz, melynek legjelentősebb mozzanata a német-csehszlovák kereskedelmi szerződés megkötése lesz. Tervezetesen Ausztriának Németországhoz való csatlakozása erősen befolyásolni fogja Csehszlovákia külpolitikáját, mivel abban az esetben, ha Csehszlovákia továbbra is francia érdekkörben marad, Ausztria csatlakozása teljesen izolálni fogja a köztársaságot. Ami a csatlakozás kérdését illeti, az angol lap értesítése szerint a csatlakozás hívei napról-napra nőnek. Az osztrák népnek legalább hetven százaléka ma már a csatlakozás mellett van.

Zsidó vándorlások

Dr. Eisler Mátys előadása az E. Z. N. Sz. kolozsvári csoportja által rendezett esidei első vitastélyen

(Cluj-Kolozsvár, január 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség kolozsvári csoportjának kulturális bizottsága szombaton este rendezte meg első esidei vitastélyét, amelynek keretében dr. Eisler Mátys, a kolozsvári kongresszusi hítköztség nagyképzettségű, illusztris főrabijja tartotta meg előadását „Zsidó vándorlások” címmel.

Az előadót a közönség lelkesen fogadta, az érdeklődő közönség, mely lélegzetvisszafojtva hallgatta a tudós főpap mindvégig lebilincselő előadását.

— Semmi nagy dolog nem létesülhet áldozatok hozatala nélkül, — mondotta az előadó. A történelem minden haladása szenvedések árán jött létre, ezt bizonyítja a néphibbségi gondolat történelme is. Mert csak ennek a gondolatnak elnevezése új, de amit a név jelöl, az ősrégi. Ha a kisebbségi gondolat hőseit keressük a múltban, a legrégebbieket a zsidó nép történelmében találjuk fel. Ezek a hősök mernek kisebbség lenni egy oly többséggel szemben, amelyet mindent elsöprő erővel az egész embervilág alkotott. Ábrahám és Mózes voltak ezek az első hősök. Ábrahámnak meg volt a bátorsága az anyagiasságban elmerült egész világgal szemben megállani a szellemiségnek hódoló kisebbség gondolatával. Ábrahám a kisebbségi gondolatnak őse, mint bolygó vándor és hazátlan jövevény érkezett Kánaán-többségi népei közé, már utja elején kimérve azt a végeláthatatlan ösvényt, melyen a tőle származó zsidó népnek majdán szenvedésekkel teljes évezredekben át kell országról-országra vándorolnia, mint örök küzdelemre hivatott kisebbségnek, mindig szembenállva a világon uralkodó és rajta hatalmaskodó többséggel.

— A zsidó nép temérdek vándorlása a történelem folyamán, — folytatta előadó, — könyves áldozatok voltak annak a nagy eszmének oltárán, hogy a többség igaza mellett helye kell, hogy legyen a kisebbség igazának is. A nemzetek életében ugyanis meggyökerezett az a felfogás, hogy mindig és mindenütt érvényesülnie kell a többségi elvnek, amit tehát az

államalkotó többség igaznak tart, azt okvetlenül igaznak kell elismernie a haza minden jó fia. Ezzel a balhittel szállott szembe kezdettől fogva a zsidó nép abban a meggyőződésben, hogy ha a többség hite nem egyezik az övével, kötelessége kiszakítani magát a többséggel való együttélés biztonságából és nyugalomból. Így lett a zsidó nép örök Ahasvérré, amelyet bölcsök és balgák, költők és kontárok egyaránt annyiszor vettek tolluk hegyére, anélkül, hogy megértették volna.

Csodálatos jelenség a zsidó nép, amely évezredek pályájának csak egy kis töredékutján haladt a nemzeti élet vonalában és mégis ő lett megteremtője és fentartója a nemzeti kisebbség gondolatának. Csak évtizedes pusztai vándorlás után államalkotó nemzet a zsidó nép Palesztinában. Urává lett az országnak, de mivel nem sikerült kiirtania a kisebbségeket, a zsidó nép másképp vetett borgonyt az örök fennmaradás talajában, másképp mint előtte vagy utána bármely más nemzet: nem az ország fölőjében, hanem az életét szabályozó törvényrendszerbe eresztette gyökereit.

— Milyen más a más népek nemzeti létének slapja! Milyen más volt, különösen a zsidósággal szemben, amelyet minden oldalról államokban csatolt az elnemzetlenítés veszedelmébe. Am az erőszak nem fogott a népen, sem a babiloni exiliumban, sem a későbbi galutában, amelyben eszentül mindenütt, mint népkisebbségnek kellett élnie. És megkezdődtek a zsidó nép vándorlása a földteke egész kerékiségén, keletről nyugatra és délről északra. Europa nomádjaiknak csufolt beáztatást ezért némety történelmes, ám mi nyomot hágy maga mögött a nomád és mi emléket hagyunk magunk mögött mi, mindenütt, ahol húszszáz évvel ezelőtt megmaradtunk! A tudomány és művészet az ipar és a kereskedelem érvényével beáztatnak az alkotásokról, míg a zsidók nyomait jelölik a földön. A legmagasabb emberi teljesítmények között foglalkoznak. Hiszen a zsidóban mindig él a többi népekkel való sorsközösség tudata és ezért do gozott nagy tehetsége munkabizáltságával

EZT A SZELVÉNYT A LAP BELSEJÉBEN FELSOROLT KERESKEDŐK

LEI 5 LEI

ERTEKBEK, A VÁSÁROLT ÖSSZEG TIZ SZAZALÉKAIG KÉSZPÉNZFIZETÉS GYANANT FOGA DJÁK EL

Ex a szelvény érvényes febr. 9-ig.

ama országok felvirágoztatásáért, ahol otthonra ta'ált. Hogy a sorsközösség tudata milyen hatalmas erővel él a zsidó nép lelkében, azt a történelem bármely korzaka világosan mutatja. Nem tudhatott állítás, hogy a zsidók mindig eladó voltak abban a magában véve remes érzelésben, amelyet hazafiságnak nevezünk amely valóban nem hazafiság, hanem nemzeti nem törzsi. Népünk minden vándorútján a civilizáció nyomait kereste és a kultúra megváltáért harcolt.

Előadó ezután részletesen válaszolt a zsidó vándorlások irányait és stációt, megállapítja, hogy a zsidók bármennyire kifosztottan érkeztek vándorlásuk célpontjaihoz, minderről magukkal hozták az ellenük irányuló gyűlölet szellemét, melyet számuk egy bizonyos arányt meghaladott.

— Egész könyvtárt irtak össze arról a kérdéstről, honnan ered az antiszemitizmus. A különböző teóriák között az egyetlen igazság az, hogy mi más vagyunk, mint mások: ezért gyűlölnék bennünket. Igaz, hogy másokat is gyűlölnék mások miatt és ez meggyarazta meg végsőfokára a mai világ zűlléséig, különösen pedig az együttilakó többségi és kisebbségi népek egymás elleni gyaragodását. Sám-talau példája van a történelemben annak, hogy a gyűlölködésnek eredményeképpen a kisebbség felad a küzdelmet másoltások megóvására és belérvadt a többségbe. Csak egy nép van, amely a legnagyobb megpróbáltatások ellenére is hiánytalanul megőrizte sajátosságát egyéniségét, s ez a zsidó nép. Tehette pedig ezt azért, mert vándorlása alatt mindig kénytelen volt új helyre menni s ezáltal ellenállni a mindig megújuló beolvadási kísérletnek.

— Még nem érkezünk az ut végére — fejezte be megragadó gondolatokban gazdag előadását Eisler Mátys, — mert a zsidó nép fiai és lányai még ma is rajokban vonulnak a világ országutjain. És mégis egy egységes nép fiai és lányai ők az évszázadok óta. Mert hiszen, ami az embereket egy néppé teszi, az a közösen végbevitt nagy tettek emléke és egy nagy jövőhöz való közös akarata. A nagy tettek hozták, amiket a zsidó nép véghezvitt, a legnagyobb a tóra megteremtése, mely még ma is, mint eleven erő, hat életünkre és irányt szab neki. És a nagy jövőhöz való közös akarat is él bennünk, ha akarjuk a Szentföld újlépítését, ahol újra nagy tetteket fog végbe vinni népünk. Ehhez pedig lehetőségeket nyújt a nemzetel határozat, amely új perspektívát nyitott a zsidó történelem számára és lehetővé tette, hogy örök kisebbségből ismét államalkotó néppé válhassunk.

A szűnül nem akoró tapásokkal fogadott előadást a Z. N. Sz. nevében Auszander Lajos alelnök köszönte meg meleg szavakkal az illusztris előadónak, hangsúlyozva, hogy bár a főrabbi ur teljesen pártontkivülnek mondotta a agát, mégis lelkes elonista előadással gyönyörködtette hallgatóit.

Az előadást a meginduló vita során Roesberger Ferenc, dr. Pollák Sándor és dr. Weisz Félöp szólottak hozzá röviden és tartalmasan.

„SODERLING”

a legcsinosabb és legkényelmesebb haszfűzők, melltartók és bevezető a női és férfi gumifűzők. **SODERLING** fehérszínűek divatlap szerinti készítésűek, ahol mindezek a legújabbak sabb ában készítenek, Cluj, Galea Reg. Ferd. 3.

Hirdessen az Uj Keletben

Vakmer egy kolozsvári

160.000 lejt lo kisbesesi bá (Cluj-Kolozsvári stőtjától) Ma dlel Marmorosch, Blank tölvejlás történt, a tési Gránit bányák áldozatul. Ismeretlen között kilopott tőli amelyet alig néhány bank kifizetőpér tá nyomavessze t.

Morvay Lajos, idősebb, magasterm és bevásárlások elv a gyorsvonattal Kolozsvárra a Marmorosch bank 270.000 lejt utalta. A kintalás rövid idő bank kifizetőpénz 500 lejes címletek összegét.

Az igazgató és jegyeket összehajtv kabátzsebébe győm visszament a pénzt. Sold osztályhoz, hogy zete iránt érdeklő állt a pult előtt, a Jobboldali kávézse utólag kiderült 160 megdöbbenőre tőnézett, de abban a tőzködött közvetlen egyenesen érthetetlen, az egyik legfőbb jában történt.

A lopásról azonnal ahonnan Dragbiciu szállt ki a helyszínr rendőrség munkáját a tény, hogy Morvay titát, gyarukot a közölg, hogy a szűnül ki tartózkod szik, hogy egy ru tükységgel rendelke közvetlenül a pénz abban a pillanatban emelte onnan.

Dragbiciu kapitánysághoz nyomozás

Ér

Van szerencsésára hozni, ha rádió-mérnökük. Raktárur **Tangram We** mint hétesöves lékek és azon ke hogy t. vevő prompt kielégít engedélyeket a rádióra vonatkozó mentes felvilág. Állandó nagcsövekben, val hallgatókban é részekben. Készülékeink bármikor véte mentesen bemu

Tu

Az idő p got, hogy **Fel** lonjában **Rá** rendjelmeg **fé** női és férfi

Vakmerő zsebtolvajlás egy kolozsvári nagybankban

160.000 lejt loptak ki fényes nappal egy kissebesi bányavállalat igazgatójától (Cluj-Kolozsvár, január 17. Az Uj Kelet tudósítójától) Ma délelőtt, kevéssel 11 óra előtt a Marmorosch, Blank & Co. bankban vakmerő zsebtolvajlás történt, amelynek Morvay Lajos, a kissebesi Gránit bányák részvénytársaság igazgatója esett áldozatul. Ismeretlen tettes, titokzatos körülmények között kilopott tőlkabátja zsebéből 160.000 lejt, amelyet alig néhány másodperccel azelőtt vett fel a bank kifizetőpénztárából és pillanatok leforgása alatt nyomavestette.

Morvay Lajos, a kissebesi bányák igazgatója idősebb, magistermetű ember fontos üzleti ügyek és bevásárlások elvégzése végett jött be ma délelőtt a gyorsvonattal Kolozsvárra. Föltüzenegykor betért a Marmorosch bankba és a folyószámlakönyvétől 270.000 lejt utaltatott ki a bányavállalat terhére. A kintalás rövid idő alatt megtörtént és Morvai a bank kifizetőpénztárához lépett, ahol főleg 1000 és 500 lejes csekket kaptak, amelyeket kezbe vett a kintalt összegért.

Az igazgató átszámolta az összeget és a pénzjegyeket összehajtván, két részben jobb és baloldali kabátzsebébe gyömöszölte. A pénz átvétele után visszament a pénztártól alig néhány lépésre lévő Söld osztályhoz, hogy a bánya folyószámlájának helyszere iránt érdeklődjék. Alig néhány másodpercig állt a pult előtt, midőn ösztönösen zsebéhez kapott. Jobboldali kabátzsebébe azonban, — amelyben mint utólag kiderült 160.000 lejt volt — legnagyobb meglepetésére üres volt már. Hirtelen körül nézett, de abban a pillanatban más senki sem tartózkodott közvetlen közelében. A vakmerő lopást egyenesen érthetlenné teszi, hogy az fényes nappal, az egyik legforgalmasabb kolozsvári bank hallgatóiban történt.

A lopásról aronnal értesítették a rendőrséget, ahonnan Draghiciu Aurel, a bűnügyi osztály főnöke szállt ki a helyszínre, a nyomozás megkezdésére. A rendőrség munkáját azonban már az oro akadályozza a tény, hogy Morvay igazgató semmilyen felvilágosítást, gyanúkat sem tud szolgáltatni arra vonatkozólag, hogy a pénz átvétele pillanatában és aztán ki tartózkodott közelében. Valószínűnek látszik, hogy egy ruizított és párosan gyakorlati ügyességgel rendelkező zsebtolvaj áldozata lett, aki közvetlenül a pénz átvétele alatt mellől lepóztott és abban a pillanatban, midőn azt zsebébe tette, ki is emelte onnan.

Draghiciu kapitány, a bűnügyi osztály főnöke széleskörű nyomozás bevezetését rendelte el.

Értesítés!

Van szerencsénk t. vevőink b. tudomására hozni, hogy rádióosztályunkat egy rádió-mérnök vezetése mellett átszerveztük. Raktárunkra érkeztek a legújabb „Tungsram Western” típusú három-, valamint hétesóves „Superheterodyne” készülékek és azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy t. vevőink ez irányú kívánságait prompt kielégíthetjük, valamint a rádióengedélyeket megszerzzük. Bármely, a rádióra vonatkozó kérdésre szakszertű, díjmentes felvilágosítással szolgálunk.

Állandó nagy raktár Tungsram rádiócsövekben, valamint prima, könnyű fehallgatókban és valamennyi rádióalkatrészekben.

Készülékeinket érdeklődők kívánságára bármikor vételkötelezettség nélkül díjmentesen bemutatjuk.

Tungsram Rt., Cluj
C 1 Reg. Ferdinand 127.
Telefonsz. 201.

Az idő pénz

elvért valószínűleg meg, aki nem sejtálja a fáradtságot, hogy **Fejérvő fehérnemű szalonjában** Rákóczi-ut (Str. Grigorecu 86. rendelj meg és ágyonmő női és férfi szükségletét

Hindenburg rendelete a „Fekete Reichswehr” ellen Fel kell oszlatni azokat a sportegyesületeket, amelyek katonai kiképzéssel foglalkoznak

(Berlin, január 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az utóbbi időben a „Fekete Reichswehr” ismét sokat hallatott magáról. Atrocitásokat készített elő és erősen beleavatkozott a napi politikába. Ez a körülmény arra indította a német köztársaság elnökét, Hindenburg marsallt, hogy rendeletet bocsásson ki a Reichswehrnek ama része ellen, amelyet terrorisztikus magatartása miatt még ma is „Fekete Reichswehr”-nek neveznek. Hindenburg a rendeletben kimondja, hogy tilos olyan fiatalembereket besorozni, akik

nem rendelkeznek e tekintetben a törvényes kellékek fölött. Tilos továbbá beocsátani őket a kaszárnyákba és a kiképző táborokba.

Ugyanez a rendelet intézkedik arról is, hogy a sportegyesületek ne foglalkozzanak katonai kiképzéssel. Külön rendelet ment a különböző országgrészek kormányaihoz, amelyben az elnök felszólítja őket, hogy mindazokat az egyesületeket, amelyek a sport ürügye alatt katonai kiképzéssel foglalkoznak, haladéktalanul oszlassanak fel.

Molnár Ferenc és Heltai Jenő a francia becsületrend lovagjai

Páris, január 17. Doumergue köztársasági elnök a külügyminiszter előterjesztésére Heltai Jenő és Molnár Ferenc magyar iróknak a francia becsületrend érdemjelét adományozta. A rendelet január 14. én kelt. A becsületrendnek több fokozata van. A szokáshoz híven az első lovagi rendfokozatot kaptak. A háború után első ízben neveznek ki magyar állampolgárt francia becsületrend lovaggá. Jellemző, hogy mindkét kitüntetett író zsidó.

A szlovák néppárt belépett a cseh kormányba Likvidálták a cseh irredenta mozgalmat

(Prága, január 17. A mai napon a csehszlovák politikai élet jelentős fordulóponthoz érkezett. A kormányznak Hlinka pártjával, a szlovák néppárttal hetek óta folytatott tárgyalásai ma eredményesen befejeződtek és a szlovák néppárt belépett a kormányba. A néppárt a reorganizálandó kormányban két tisztséget kap: az unifikációs minisztériumot, amelyet Gazík-kal és az egészségügyi minisztériumot, amelyet Tisó-val foglalkoztatják.

kellett a néppárt pressziójának, ezzel szemben a néppárt is fontos elvi koncepciókat tett, különösen a szlovák autonómia kérdésében. A néppártnak a kormányba való belépésével biztosítva van a kormányzat polgári többsége.

Prága, január 17. Megbízható helyről nyert értesülésünk szerint Masaryk köztársasági elnök ma aláírta határozatát a szlovák politikai emigráns amnesztia-rendeletéről. A köztársasági elnöknek ezzel az intézkedéssel végérvényesen likvidálnak lehet tekinteni az egész ugynevezett szlovák irredenta mozgalmat. A megkegyelmezettek között cupán Jehlicska varóli egyetem tanár hiányzik, aki kifejezetten megtagadta az amnesztia-kérvény aláírását. Jehlicska egyébként lengyel állampolgárságért folyamodott.

Bratianu Vintila előadást tartott Temesváron a lej stabilizálásáról

Duca szerint a liberálisok rövidesen átvesszik a kormányt és tíz évig fognak uralkodni

A lej romlásának oka

(Timisoara-Temesvár, január 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az erdélyi liberális kampány után a párt két vezére: Bratianu Vintila és Duca most a bányászatot látogatta meg. Tegnap Lugozán tartottak mindketten előadást, ahol Duca kijelentette, hogy a liberális párt rövidesen uralomra jut és tízéves uralomra rendezkedik be.

Tudjuk azt, hogy a lej a háborúelőtti értékének negyvenszeresére csökkent. Feltehetően keresnünk kell az okát ennek a leromlásnak és akkor a következőkre jövünk rá: az első ok volt a pénzgyűszítés Románia megnagyobbodása után. Az államnak be kellett váltania az okupáció idején kibocsátott kémilliárd német lejt, amely csak egy kis területre szólt, holott Romániának háborúelőtti pénzforgalma csak 700 millió lejt volt.

Ma délután a temesvári kereskedelmi és iparkamara meghívására Bratianu Vintila előadást tartott a lej stabilizációjáról, mely alkalommal a nagy ermet szufolóság megtöltötték a kereskedelmi, ipari és pénzügyi világ képviselői.

Másodszor be kellett váltania 8 milliárd magyar koronát, harmadszor mintegy másfél milliárd orosz rubelt. Mindezen pénzeket minden fedezet nélkül és a Banca Nationala kénytelen volt 7 milliárd lejt kibocsátani, amelyre szintén nem volt fedezet. Másik oka, hogy 1919 től 1921-ig az állam mérlege deficiitl zárult, mert a háború után ugy Magyarországgal, mint Oroszországgal a bolsevizmus ellen kellett háborút folytatni, amely ismét rengeteg pénzt emésztett fel. A liberális kormány ilyen körülmények között kerül 1922-ben uralomra, amikor az államnak 50 milliárd lejt hitves adósága volt. Egyik legfontosabb vívmánya volt a kormányának, hogy a külföldi adósságot sikerült negyven évre 4 százalék mellett kitolni. Ugyancsak nagy vívmánynak tekinthető az, hogy a megnagyobbodott Románia vasutj, amely az állam életében egyik legfontosabb faktor, a mai nagy hálózattal kevesebb adóssággal bír a háború előtti Kisrománia vasutjánál.

Az államok három kategóriája

Bratianu bevezetésében elmondta, hogy örömmel tett eleget a meghívásnak és Temesváron, amely az ország egyik legfontosabb gazdasági tényezője, a legégetőbb problémáról elmondja véleményét. Egy olyan dologról szándékosan beszél, amely nem újzerű senkinek, de amely feltétlenül szükséges és be kell következnie: a lej stabilizációja. Bratianu szerint pénzügyi szempontból jelenleg háromféle kategóriába ismerjük az államokat.

A stabilizálás utja

Az első azok, amelyek meg tudják tartani a háború után is háborúelőtti paritásos értéküket, ilyenek a semleges államok, továbbá Amerika és Anglia. A másik kategóriába tartoznak azok, amelyek a háború utáni gazdasági viszonyok és egyéb körülmények behatása folytán valutájukban megromlottak, de pénzüket életképes. Ilyenek Oroszország, Franciaország és Románia. A harmadik kategóriába azon államok tartoznak, amelyeknek pénzük annyira leromlott, hogy kénytelenek voltak teljesen új valutarendszert állítani. Ezek Németország, Lengyelország, Magyarország és Ausztria.

Bratianu szótán elmondja, hogy 1925-ben az állam és a Banca Nationala közötti konvenció jött létre, amely konvenció értelmében a Banca Nationala bankjegykibocsátó összege 21 milliárd lejtben limitálva van.

AP BELSE-RESKEDOK
LEI
LT ÖSSZEG
ZPENZFIZE
DJAK EL
febr. 9-ig.
ért, ahol otthonra
adata milyen ha-
p lekében, azt a
világosan mutatja.
a zsidók mindig
n véve remes ér-
nevezünk s amely
mindaddig, míg
széssé nem torzul.
a civilizáció nyo-
megváltá hirtette
vázolva a zsidó
bióit, megállapítja,
ifosztottan érke-
z, mindent a ma-
irányuló gyűlölet
y bizonyos arányt
ösze arról a kár-
emitizmus. A kü-
vetlen igazság az,
nt mások: ezért
hogy másokat is
s es magyaráza
zilahóság, külö-
bbbségi és kiseb-
barkodását. Szám-
ben annak, hogy
épen a kisebbség
asak megóvásáért
ak egy nép van,
állatások ellenére
ajáságos egyénisé-
g pedig ez azért,
g kénytelen volt
lenállni a mindig
nek.
ut végére — fo-
kban gazdag elő-
t a zsidó nép fiait
vonulnak a világ
gyaéges nép fiait
is. Mert hiszen,
tezzel, az a közö-
léke és egy nagy
nagy tettek kö-
séghezvitt, a leg-
e, mely még ma
tinkre és irányt
z való közös ska-
juk a Szentföld
etteket fog végbe-
hetőségeket nyújt
uj perspektívát
kamara és lehetővé
ismét államalkotó
apokkál fogadott
n Auslander La-
teleg szavakkal az
ozva, hogy bár a
állások mondotta
lőadással gyönyör-
ó vltá során Ro-
k Sándor és dr.
röviden és tar-

Keletben

Hyperol

fertőtleníti, megvédi a torok fájástól. Illatosítva, mint szájvizet, bletta is kapható minden gyógyszerárban, drognáriában és illatszertárban.

tálatik, ugyanez az állam évente visszafizeti adóságát a Banca Nationalának. 1927-ben lép a Banca Nationala abba a periódusába, amikor ezt a konvenciót meg kell kezdenie és ezáltal megkezdődik a lej stabilizációja is. Bratianu megállapítja, hogy nem az a fontos, hogy egy nemzet valójában a béképaritását visszanyerje, hanem hogy reális

Seipel kancellár nyilatkozik az osztrák kormány-párt antiszemita programjáról

A keresztényszocialista pártprogram antiszemita paragrafusai

(Bécs, január 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az ausztriai keresztényszocialista párt új év alkalmából új fogalmazásban tette közzé ismét pártprogramját. Ennek a pártprogramnak nyolcadik paragrafusai többek között a következőket mondja: „A pártnak célja, hogy a zsidó befolyás romboló hatású túlhatalma ellen szellemi és gazdasági téren a küdelmet felvegye“. A keresztényszocialista párt elnöke, tudvaleg egyúttal Ausztria kancellárja is: Dr. Ignáz Seipel. A zsidó távirati iroda képviselője felkereste a kancellárt és kérdésintézet hozzá a keresztényszocialista párt programjának eme pontját illetően, amely kérdésre a kancellár a következőket válaszolta:

„Meglepő dolog volna, ha eme program meghirdetése következtében az egész világ zsidó okot látnának a nyugalanságra. Mert a keresztény szocialista párt, amely évtizedek óta áll fenn és fennállása óta soha lényegesebb változtatást programján nem tett, anélkül is mint antiszemita párt ismeretes.

Éppen ezért nem kelthetett túlságosan nagy meglepetést, hogy a legújabb közzétett programjában szintén előfordul egy, vagy más antiszemita fordulat.

Ezzel szemben igenis figyelemreméltó az, hogy milyen módon nyilvánul meg az antiszemitizmus a keresztényszocialista párt e legújabb program formájában. Ez a párt, amint maga is mondja, nem harcol a zsidók ellen és még azon befolyás ellen sem, amelyet a zsidók a szellemi és gazdasági élet terén gyakorolnak, hanem csak „a zsidó befolyás romboló hatású túlhatalma ellen.“ Hogy a világ némely részén megnyilatkozik a zsidó befolyásnak bizonyos romboló hatású túlhatalma,

A vasuti javaslatokat tárgyalja elsőnek a csütörtökön összeülő parlament

Cífolják a pénzügyminiszter lemondásának híreit. Románia, Jugoszlávia és Csehszlovákia együttesen lépnek fel a magyar optások történetében

(Bucaresti-Bukarest, január 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) Három nap múlva nyílik meg újra a parlament két háza. A megnyitással kapcsolatban szombaton minisztertanács volt, amelyen megállapították a parlament munka-programját. E program szerint először az államviszák újjászervezéséről szóló javaslat, azután a ploesti mozdonygyár felállításáról szóló javaslat tárgyalják. A legközelebbi törvényjavaslat Lepadatu pénzügyi javaslata lesz, amelyet már decemberben a parlament elé terjesztett. Ennek elintézése után Petrovic középiskolai reformja kerül sorra, majd Garofid földművelésügyi javaslatai fogják a tanácskozás tárgyát képezni.

Elsimult a Rascann-affér

Egyelőre azonban Áverescu igyekszik a kormányban kiéssé megbillent egyensúlyt helyreállítani, nehogy a személyi ellentétek esetleg veszélyeztessék a kijelölt munkaprogram megvalósítását. A miniszterelnök tegnap este hosszabb megbeszélést tartott Rascanu tábornok,

értékre stabilizálódjék.

Ehhez a feltételek a következők: Végleges állandó, kiegyenlített költségvetés kellő tartálékkal, helyes vámpolitikai, amely abból áll, hogy az exportot lehetőleg szabadabbá kell tenni. A liberális kormány uralma idején az export-tarifákat, mint szükséges rosszat találta és tendenciája oda irányult, hogy ezeket állandóan csökkentse és végül eltérlessze. A mai kormány ugyanazt az elvet követi. A lej végleges stabilizációja csak akkor történhet meg, ha előbb rendezni tudjuk a külföldi adóságokat, ha végleges vámtarifával rendelkezünk és végül, ha az állam egységes és állandó gazdasági és pénzügyi politikát folytat. Ha ezek megvannak, akkor abszolút módon állapíthatjuk meg a lej értékét, amely addig csak relatív.

Beszéds végén Bratianu kijelentette, hogy a román állam jólétét attól függ, vajjon helyes pénzügyi politikát folytat-e és hogy a Banca Nationala teljesen szabadon tudjon működni.

A volt pénzügyminiszter előadását a hallgatóság nagy tapsal honorálta.

amely bizonyára nem a zsidó nemzetiség jellemében és ugyancsak nem a zsidó vallás lényegében leli magyarázatát, hanem valószínűleg a zsidó történelemben,

ezt a kelet-európai népek, amelyekkel Ausztria szomszédos viszonyban él, igen erősen érzik. Hogy az oroszországi bolszevizmusnak és az ezzel egybefüggő németországi kommunizmusnak, valamint az ausztriai materialista történelmi fel fogásu és a konzervatív keresztény társadalom szempontjából mindig témára kész szocializmusnak vezetői és propagandistái legnagyobb mértékben zsidók, mind-z kellően megmagyarázza a néphangulatnak antiszemita színezetét.

Természetes, hogy a szövetségi kancellár, mint az osztrák kormány feje a keresztény szocialista párt programjának megfogalmazásánál és 1927 új év alkalmából való megújításánál teljesen távol áll.

Miathogy azonban olyan parlamenti kormányunk van, amelynek tagjai maga a parlament választotta az egyes parlamenti pártok képviselőiből, ennek következtében a szövetségi kancellár nem szűnt meg az eddigi pártjának, más szóval a keresztény szocialista pártnak tagja lenni. Természetes, hogy azon fáradozik, hogy ennek a pártnak a közéletben manál nagyobb érvényesülést és teret biztosítson.

De sohasem akadályozta meg ezen párt hoz való hozzájárulásának abban, hogy az állami rendet, tehát az összes állampolgárok jogegyenlőségét hitvallásra való tekintet nélkül épségben tartsa.

Ezt a tényt az ausztriai zsidók jól tudják és kellően méltányolják is. Eddig legalább nem mutaták, hogy a kormányzatoknak keresztényszocialista pártállása bármiféle tekintetben aggodalmat kellett volna keltőtték.

beszarábái fő kormánybiztossal. A miniszterelnök elismertani igyekszik azt az előgedetlenséget, amelyet Popovici Dori bukovinai miniszterben Rascanu kinevezése keltett. Ez sikerült is, amennyiben teljesen tisztázták az új fő kormánybiztos hatáskörét, amelyhez a bukovinai miniszter is hozzájárult.

Cífolják a pénzügyminiszter lemondási szándékát

Ot van azonban még a pénzügyminiszter kérdése, amelynek sokan sokkal nagyobb jelentőséget tulajdonítanak, mint ahogy azt a kormány felkutatni igyekszik. Lepadatu ugyanis energikusan követeli a kormányban való helyzetének tisztázását. Hivatalos körök természetesen megkövetelik Lepadatu pénzügyminiszter közeli lemondásának híreit és azt állítják, hogy a kormány kebelében bármiféle konfliktus nincsen.

A magyar optások pöre

A magyar állampolgárok ellen elvesztett döntőbírsági pör miatt a „Cavantu“ hives

támadást intézett Titulescu londoni követ ellen. Ezeket a vádakait most a kormány hivatalos szószóve, az „Indreptarea“ visszautasítja és hangsúlyozza Titulescu nagy érdemét, mert azoknak köszönhető, hogy Románia álláspontja ebben a kérdésben a Nipszövetség előtt már győzött és így a párisi határozat jogilag teljesen tarthatatlan.

A kormány nem kapta meg a magyar optások ügyében hozott ítélet jogi indokait. Jogászaink nagy kíváncsisággal várják ennek a határozatnak indokait, amelyeket tarthatatlannak tekintenek jogi szempontból.

A nemzeti párti „România“ értesítése szerint a kormány a párisi ítélet ügyét a Nipszövetség elé terjeszti és ebben a kérdésben Jugoszlávia és Csehszlovákia is támogatni fogják, mert ez a két ország hasonló helyzetben van a kiszáradásokat illetően.

Japánban ug kinevelte a kö-zönség a „Pillangókisasszony“-t, hogy félbe kellett hagyni az előadást

Az európai művészek és kritikusok tudják, hogy az a japán élet, amelyet az európaiak a zsinpadokra vittek, nem igen hasonlít arra az életre, amelyet a japánok élnek. Ez az oka annak, hogy japántárgyu színdaraboknak, operetteknek, vagy operáknak sohasem volt sikerük Japánországban.

Egy angol operatársulat szembe azért szállani a japánok felfogásával a nagy bátorsággal elhatározta, hogy előadja Puccini „Pillangókisasszonyát“. A színház szafolya volt. A tokiói előkelőségek mind megjelentek.

Ünnepélyes hangulat fogta el a nézőteret, amikor a zene első akkordjai felesendültek. Ez a hangulat nem tartott sokáig. Amikor a szereplő személyek mozogni és énekelni kezdtek a nézők jelentősen egymásra pillantottak és feszengtek a helyükön.

Meg kell említeni, hogy a japán férfi, vagy asszony végtelenül fegyelmessé. Társaságban nincs rássa, hogy japán ember úgy megfellel tezzék megírni, hogy kineveessen valakit. Ennek ellenére egyszerre csak a földszint első sorában egy férfi — a külügyminiszterium igaz előkelő tisztviselője — hangosan kacagni kezdett.

A színpadon a szereplők egy pillanatra abba hagyták a játékukat, — oly döbbanetes volt ez a nevetés. A nézők elhatározták, hogy kivonni magukat a „fegyelm“ hatása alól, de ez mindössze néhány pillanatig tartott.

A szereplők néhányszor folytatni akarták az előadást, de mindössze néhány pillanatig énekelhettek. Bármint tettek, vagy bármint ejtettek ki a szájukon, ez a nézők számára oly határtalanul nevetésséges volt, — ugy a gazdusa, mint a zene — hogy a jökédy ismét a tetőpontra hágott.

Nevetek, az oldalakat fogták, a könnyeik potyogtak, egy összefüggő mondatot senki sem tudott kiejteni, csak gesztusokkal igyekeztek egymásnak tudtára adni, hogy milyen „együgyűek azok az európaiak“.

— A nevetés — írta egy ma reggeli japán újság — olyan méreteket öltött, hogy ilyen derűre senki visszaemlékezni nem tud. A legkomikusabb amerikai filmbejárat nem tudott ilyen óriási kacagást előidézni. A rendőrség jelentése szerint 14 nő rosszul lett a nevetéstől, ezeket a nőket a mentők vitték a kórházba. Négy férfi szintén rosszul lett, ezeknek is orvosok nyújtottak segítséget.

A lap elmondotta, hogy főképpen a mozdulatok nyomán támadt a nagy derűtség. Az angol színészek hetekig tanulmányozták a japán életet, hogy minél hűebben játszhaassák el szerepüket. Mégis oly groteszkul, annyira nem japánul mozogtak és énekeltek a színpadon, hogy a japánok képtelenek voltak visszafogtani kacagásukat.

— A közönség nevében — folytatta a lap — bocsánatot kérünk, hogy ilyen udvariasságra vetemedtünk, de hát igazán nem tehetünk róla.

A tomboló hahota következtében a „Pillangókisasszony“ előadást félbe kellett szakítani.

Védekezzünk
a fenyegető spanyolnátha ellen eredeti DIANA sósborszesszel végzett száj és torok öblögetésekkel

Érdessen az Uj Keletben!

Ma egy ce

(Berlin, január 17.) A kormányalakítási kísérlet a kormány megalkotásáig a szocialisták vezetésével a trümpárti kormány

Angli akar

A kantoni c rokonsze

London, január 17. mely eddig a kben békés szánd megmondolta ma kantoni angolok kében mégis k vall sz a hírdi tárgyalásokat ke fehér kinal csaz sen lépjenek fel

Ezzel a híre tik, hogy Cun patai megverték ták Kengó város irányában visat

Peking, január 17. irodák szerint a tározták, hogy C

Diaz nio

A békel

Washington, január 17. dött az Unió k kal a békétárgy lasszágis elnökr Ugy látszik, ho és Argentinába kája miatt.

Newyork, január 17. A cikkek val szemben. A hogy megrabolj

Gor

A h

(Moszkva, január 17.) A szovjet vatalos lapjában a minap az elh mint a szovjet földi pályafutás nulságos, mert telen állapotot jóval a világhá

Gorkij elmo Lenin ajánlóso aki akkor is a vezető harcosa Krasszin azt inditandó anarc zöljön ki pénz Gorkijjal barát vitte Krasszint

— Hn — a bemutatkozás kptalístától k egyértelmű a milyen eszközt

Moroszov gyáriparos volt ezer munkást sal mérte vég kérdezte: — Mekkora — Minél gyorran Krassz Moroszov folytatta: — Nézzé c

Marx a baloldali támogatását szeretné egy centrupárti kormány számára megnyerni

(Berlin, január 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) Amint azt már jelentettük, Curtius kormányalakítási kísérleteinek meghiusulása után Hindenburg birodalmi elnök Marxot bízta meg a kormány megalakításával. Marx ma megkezdte a tárgyalásokat a politikai pártokkal a kormány összeállítására vonatkozólag. Először a néppárttal folytatott tárgyalásokat Marx, majd a szocialisták vezéréivel keresett érintkezést, hogy tisztázza, hajlandó-e a baloldal egy centrupárti kormányt támogatni.

Anglia Csangcsolin tábornok seregei oldalán akar fellépni Kanton forradalmárait ellen

A kantoni csapatok egyrésze vereséget szenvedett és visszavonult. Japán rokonszenvét hangolta fel a kínai szabadságharcgalmával szemben

London, január 17. Az angol kormány, mely eddig a kantoni forradalmákkal szemben békés szándékait hangoztatta, úgy látszik, meggondolta magát és a végéig fenyegetett kantoni angolok helyzetének megmentése érdekében mégis katonai eszközökhöz nyúl. Erre vall az a hír, mely szerint a brit kormány tárgyalásokat kezdett Csangcsolinval, az északi fehér kínai csapatok vezérével, hogy együttesen lépjenek fel a kantoni kormányal szemben.

Ezzel a hírrel együtt Sanghából azt jelentik, hogy Csang Csung Fung tábornok csapatát megverték a kantoniakat és visszafoglalták Kungó városát. A kantoni csapatok Tükien irányában visszavonultak.

Peking, január 17. A japáni hírszolgálati irodák szerint az északi katonai vezérek elhatározták, hogy Csangcsolinat Kína elnövévé választják meg. A katonai kormány megerősítette ezt a hírt, hogy nem akarják erőszakosan elfoglalni Singhai nemzetközi engedményes területét.

Tokió, január 17. A „Daily“ Telegraph szerint egy indiszkréció következtében idő előtt nyilvánosságra került, hogy Japán külügyminisztere keddi parlamenti beszédében a kínai helyzetről fog beszédet mondani. Japán a kínai eseményekkel szemben semleges, de a kínai japán lakosság érdekeit és életét meg fogja védeni. Egyébként rokonszenvét fejezi ki a kínai nép nemzetiségi törekvéseivel szemben. A jelenlegi helyzet nem igazolja, hogy a hatalmak közös lépést tegyenek azon kínai követelések ügyében, amelyek arra irányulnak, hogy helyreállítsák jogukat az idegen kolóniák autonómiája ellenében.

Diaz nicaraguai elnök hajlandó béketárgyalásokat kezdeni a liberális forradalmárokkal

A békekötés feltételei. Az Utó sajtója hevesen támadja Coolidge és Kellog politikáját

Washington, január 17. A nikaraguai konzervatív párt elnöke, Diaz memorandumot küldött az Unió kormányához, amelyben bejelentette, hogy hajlandó a liberális forradalmárokkal a béketárgyalásokat megkezdni, ha a liberálisok 1928 nyaráig, vagyis az új elnökválasztásig elnöknek ismerik el. Ebben az esetben koalícióra is hajlandó lépni a liberálisokkal. Ugy látszik, hogy ezzel a lépéssel Nikaraguában sikerülni fog rendet teremteni. Braziliában és Argentínában tegnap ismét heves tüntetések voltak az Unió Nikaragua-ellenes politikája miatt.

Newyork, január 17. Az amerikai sajtó hevesen támadja az Uniót nikaraguai politikájáért. A cikkek bizalmatlanságot hangsúlyoznak Coolidge és Kellog középamerikai politikájával szemben. A bolsevizmus leküzdése, — írják a lapok — nem szolgálhat ürügyül arra, hogy megrabolják gyenge nemzeteknek.

Gorkij szenzációs cikke a nemrég elhunyt Kraszinnról

A háború előtt Oroszország leggazdagabb gyárosa pénzelt a bolsevikokat

(Mozzkva, január 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) A szovjetkormány „Izvestia“ című hivatalos lapjában Gorkij megemlékezést közölt a minap az elhunyt Kraszinnról, aki tudvalevően mint a szovjet londoni nagykövete végezte földi pályafutását. Gorkij cikke rendkívül tanulságos, mert feltárja, hogy milyen egészségtelen állapotok voltak Oroszországban már jóval a világháború előtt.

Gorkij elmondja cikkében, hogy 1903-ban Lenin ajánlószóval megjelent nála Kraszinn, aki akkor is a szocialista-bolsevik irány egyik vezető harcosa volt.

Kraszinn azt kérte Gorkijtól, hogy egy megindító anarchista lap támogatására eszközöljön ki pénzegeiből Morozov gyárostól, aki Gorkijjal baráti viszonyban volt. Gorkij el is vitte Kraszint Morozovhoz.

— Hm — szólit ironikus mosollyal Kraszinn a bemutatkozás után — kissé naiv, hogy egy kapitalistától kérjük olyan célra pénzt, amely egyértelmű a kapitalisták kártételével. De hát milyen eszközt vet meg az ördög?

Morozov akkoriban a legnagyobb orosz gyáriparos volt, aki üzemeiben több, mint 70 ezer munkást foglalkoztatott. Ravasz pillanatossal mérte végig Kraszint, s azután nyersen kérdezte:

— Mekkora összegre van szüksége?
— Minél több, annál jobb! — válaszolta gyorsan Kraszinn.
Morozov kissé gondolkodott, majd így folytatta:
— Nézze csak, az én jövedelmem évenként

60 ezer rubel, de van esztendő, amikor 100.000 rubelt is személyes szükségletemre fordíthatok... Ennek a jövedelemnek egyharmadát öszöndíjakra, segélyekre és jótékony intézeteknek adom. Elég annak huszszor rubel a lap megindítására?

— Huszonégyezer rubel jobb lenne! — jegyezte meg lakonikusan Kraszinn.

— Szóval havonként kétezer rubelt kíván?
Helyes, minden elsőjén kiutalom ezt az összeget!

— Nem kaphatnám meg előre pár hónapra?
— bátorodott fel Kraszinn.

— Hány hónapra? — kérdezte a gyáros.

— Mondjuk öt hónapra... Tehát kapok rögtön tízezer rubelt?

— Baleszgyezem!

Morozov ezzel hangosan felkacagott s a vállára ütött Kraszinnnak. A társalgás másra terelődött s a dúsgazdag kapitalista gyorsan megbarátkozott a proletár vezérrel.

Morozov végigvezette később Kraszint a gyártelepeken, amelyek mind mintafüzemek voltak s büszkén mutatta a házakat és jóléti intézményeket, amelyeket munkásai részére épített, illetve létesített. Kraszinn — mondja Gorkij — ravasz róka volt s úgy mutatta, mintha el volna ragadtatva Morozov szocialista érzékétől, a valóságban azonban gyűlölte azért, mert olyan hatalmas összeget adott saját ellenségei kezébe. Ez a gyűlölet egyszerűen mind itt let mind a két félről. Sajnos, Gorkij nem írta meg, hogy éle még ez a gyáros s ha igen, mi lett a sorsa.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági ünnepség naplapja.
Szakasszták: Giszkalay János és dr. Marton Ernő
Felalás szerkesztő dr. Marton Ernő.
Az Uj Kelet cikkeinek utányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

A mai naptár

Kedd
5687. Söbát 15.
Chamisa aszár
Fák ünnepe
1927. január 18.

Fák ünnepe

E-re mifelénk még hótakarót kívánunk földre és fára, hogy melege alatt csrázson az új vegetáció, jövendő napok és hónapok reményessége. De Palesztinában sőt tizenötödikén, a mai napon ünnepeket, a legelsőket egyikét, a Fák ünnepeit. Mert ezen a napon — ősi hit szerint — megindul a rügyezés fogana, amely rügyekadason, virágba szökésen át gyümölcsérésig tart.

Erec Jiszráilban most kezdődik a tavasz. Munkával kezdődik, dallal, fiatalág kötéccével, drága, naiv örömmel. A galatban pedig e palesztinai ünnepebe való bekapcsolódásunk jelét, régi jó zsidó szokás szarint, tizenöt fajta déli gyümölcsből álló lakomával mi magunk is ünnepeünk.

Halk, messziba vágó ünnep volt chamisa aszár bőséves napj. régen. Most ebbe a vágyakozásba más érzések is vegyülnek: boldog hervülései annak a fiatalágnak, amely a maga földjén a maga fát ülteti. Amikor a tizenöt gyümölcs lakomáján áldóinat mondunk, ebben az imában más az áhitat, más a hőgyörgés, miut volt egykoron, amikor Erec Jiszráil csak az imák othona volt. Most az ország vegetációjának egy jó részét zsidó kéz miveli — a maga számára, a maga javára. Az ünnepe érzésecsokrába a birtoklás biztonságának virágát tűzdélte az idő. Mert ez ünnepeknél ezidén különös jelentősége is van. Huszonöt éve, hogy a Nemzeti Alap létrejött, az a legszivósabb alakulat, amely a zsidó földet megteremtette a zsidóságnak.

Hogy megmaradjon örök időkre zsidó kézen, zsidó birtokban a föld, amely a termelő munka nyomán életet sarjazt, lombot és gyümölcsöt, hogy „mindenki saját fügefája és szőlője” legasának árnyékában” pihenhesse ki fáradalmait.

— A Zs N. Sz. Achad [Haam emlékezetéért. Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség Kisintézőbizottsága legutóbbi ülését Achad Haam emlékezetének szentelte. Az ülésen mindenkélt dr. Fischer József elnök emlékezett meg a nagy halott jelentőségéről. A kisintézőbizottság Achad Haam elvezetése töltött fájalmának ünnepélyes megayilváníttása végett a következő határozatokat hozta:

1. Felhívja az összes helyi csoportok, ifjusági szervezetek és tanulmányi csoportok figyelmét arra, hogy ezen a héten, folyó hó 22-ig tartózkodjanak mindennemű szórakoztató összejöveteleikben való részvételétől, vagy azok látogatásától.
2. Minden szervezet hívjon egybe összes tagjai részvételével nagygyűlést, amelyet Achad Haam emlékének szenteljen. Lehetőleg oda kell hatni, hogy evégett gyászünnepeles rendezvényt tartsanak templomokban és iskolákban az arra hivatottak ismertetésük a nagy zsidó alkotó életét és művét.

3. A Szövetség megbízásából dr. Kohn Hil-lel alelnök értekezést fog irni Achad Haam filozófiájáról, amelyet nyomtatásban nagyszám-ban terjesztani fognak.

4. Az összes helyi csoportok és szervezetek jelentseék Clujra a Központnak ezen rendeltetések végrehajtását, hogy sajtója útján állandóan regisztrálhassa.

5. A Szövetség kolozsvári helyi csoportja f. hó 22-én, szombat este tartja meg rendező sorozatának keretén belül az Achad Haam ünnepepélyt. Az emlékebeszédet dr. Hamburg József, a kisintézőbizottság tagja fogja tartani. Ezután is felhívatnak az összes kolozsvári zsidók, hogy megjelenésükkel áldozzanak a zsidó nép ama fia emlékének, akinek minden gondolata s népben gyökeredzett.

ondoni követ el-
a kormány hiva-
„viszautasítja”
y érdemelt, mert
mánia álláspontja
etség előtt már
zit jogilag telje-

ag a magyar op-
jogi indokait.
al varják ennek
lyeket tarthatat-
pontból.

„értséül ése szs-
s ügyét a Nép-
ou a kérdésben
s támogatni fog-
onló helyzetben

velle a kö- saszony“-t, hagyni az

ritikusok tudják,
európaiak a zain-
arra az életre,
oka annak, hogy
eretteknek, vagy
spáciországban.

be azért szállani a
sággal elhatározta,
hisziszonyját“. A
előkelőségek mind

el a nőöteret,
essendittek. E:
amikor a szereplő
kezdték a nézők
és feszengtek a

pán férfi, vagy
Társaságban nincs
kedveztek magáról,
ellenőre egyszerűen
férfi — a kül-
viselője — han-

pillanatra abba-
panetes volt ez a
tudták kivonni
d, de ez mindössze

vtatni akarták az
llanatig énekelhet-
ejtettek ki a szá-
határtalanul nevet-
ata zene — hogy
t.

a könnyeik po-
senki sem tudott
kezdek egymásnak
gyűtűek azok az

reggeli japán uj-
ogy ilyen derűre
A legkomikusabb
ilyen óriási kacsa-
ése szerint 14 nő
a nőket a mentők
fi szintén rosszul
k segítségét.

en a mozdulatok
Az angol ezin-
pár életet, hogy
epákat. Mégis oly
ezt és énekel-
képtelesek voltak

olytatta a lap —
paritasságra ve-
hettünk róla.

ben a „Pillangó-
t szakítani.

ünk

ellen eredeti
tt száj és to-
cel

Kelőlbeni

A Palesztinahivatal közleményei. 2. számú közlemény a kirándulásról. 1. Kollektív utalással csak huszonöt személy utazhat. Ennélfogva felhívjuk azokat, akik a pészah ünnepre téréséggel együtt kirándulni akarnak, hogy jelentkezzenek sürgősen helységüknél illetékes Palesztinabizottságnál. 2. Tudomására hozzuk mindszokrak, akik Palesztinába szándékoznak utazni, hogy a belügyminisztérium rendelete következtében, azoknak, akik külföldre utaznak, elutazásuk előtt kilépési vizumot kell szerezzenek utlevelükre annál a hatóságnál, mely az utlevelét kiállította. (Ministeriul de Interne, vagy Prefektura) A nagyromániai Főpalesztinahivatal intervenciója következtében a belügyminisztérium úgy döntött, hogy a végleges kivándorlásra szóló utalvelek (Pasaport de emigrare) mentesek a kiutazási vizum alól. Ezen utalvelek 2 évig érvényesek. Azonban, akiknek nem Pasaport de emigrare-jük, hanem Pasaport pentru strainitate-ük van, elutazásuk előtt vizumot is kell utlevelükkel a kiállító hatóságnál, Palesztinába utazás esetén a belügyminisztériumban.

Az Újságírószervezet közgyűlésén elfoglalt újságírók kívánságára a „Pompaj utolsó napjai” c. monumentális filmet kedden este 11 órakor újból levettük a „Select” mozgóban. Az újságíró igazolvány 2 személyre belépőjegyül szolgál.

Kibédi Sándor nyerte meg E. I. T. vigjáték pályázatát. Az Erdélyi Irodalmi Társaság választmányi ülése ma döntött a Jakabffy-féle 5000 lejes vigjáték-pályázat sorsáról. A számos beérkezett mű közül a bírálóbizottság Kibédi Sándor kitűnő kollégájának a kiváló s lapunk hasábjairól is ismert költőnek ítélte oda a pályadíjat, akinek „Tajtékpipa” c. vigjátékát a legjobbnak találta.

Ezernégyszáz új bélyeg jelent meg a múlt esztendőben. A „Times” érdekes összeállítást közöl a múlt esztendőben megjelent bélyegekről. Eszerint Abessziniától Zanzibárig 1400 új bélyeg jelent meg, szemben az 1925-ben kibocsátott 1850 bélyeggel 1925. év azonban még „a háborús inflációhoz” tartozott. Egyedül a brit birodalom 175 új bélyeget produkált. Ezek közül Új-Seeland bélyegei az angol király karikatúráját ábrázolják. A valuta hullámzása természetesen nem marad hatás nélkül Franciaországra és gyarmataira, Belgiumra, Monacora, Luxemburgra és Olaszországra, ahol a szükség állandóan új bélyegsorozatot diktál. Az amerikai exotikus államok viszont minden történelmi alkalmat megragadtak, hogy a bélyegyűjtőket új anyaggal örvendeztessek meg. A filatelistáknak tehát nincs okuk panaszkodniok az elmúlt esztendőre.

A marosvásárhelyi helyi csoport tisztújító közgyűlése. Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség marosvásárhelyi csoportja nemrég tartotta meg évi tisztújító közgyűlését a tagok negyzánu részvételével. A szervezet titkára, Sajovicz Béla, részletes jelenésben ismertette az elmúlt évben végzett szervezési tevékenységet és előterjesztette a csoport pénzügyi mérlegét és javaslatokat tett a folyó év munkaiányára nézve. Ezután a Keren Hajjiszód és a Keren Kéjemet titkárai ismertették az alapok múltévi eredményeit. Miután a közgyűlést egybehívó titkár mandátuma lejárt, a jelentések meghallgatása után a közgyűlés a régi vezetőségnek a felmentvényt megadta és sz új vezetőséget egyhangulag a következőkben választotta meg: Wolster Kálmán elnök, Deutsch Vilmos és Simon Izso alelnökök, dr. Krausz Már ügyvezető-alelnök, Hirsch Simon főtitkár, Révész Zsigmond pénztárnok, Kovács Áron és Friedler Izidor elnökök. Választmányi tagok: dr. Bretter Rudolf, Czitrom Jakab, Darvas Mór, Elekcs József, dr. Erdélyi Emil, dr. Faras Dávid, Gerson Mátyás, Goldstein Ignác, dr. Hilper Emil, Klein Maximilian, Klein Miksa, Kohn Henrik, Kohn Sándor, dr. Löwenstein Lajos, Ling Frigyes, Rothmann Már, Sternberg József, Sennensieb Jenő, Sennensieb Béla, Simon Márton és Serku Zsigmond. A választmányak tagjai további az ifjúsági tanács két, vagy a frakciók egy-egy delegáltja.

Új érzékeny filmanyagot találtak fel. Berlinből jelentik: Érdekes találmányt fognak legközelebb alkalmazni a filmszakmában. A berlini Görz-cég megvásárolt egy szabadalmat, amely új filmanyag és nyolcszor fényérzékenyebb, mint az eddigi legérzékenyebb film. Ennek a filmnek segítségével lehetséges lesz közönséges fény mellett, tehát éjjel is filmfelvételeket eszközölni. A találmánynak a film terén különösen vonatokon, vagy esti sportesemények felvételénél van jelentősége.

Ma publikálják ünnepélyesen Bukarestben és Párisban a francia-román szerződést

(Bucuresti-Bukarest, január 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) Párisi jelentések szerint tegnap nagy román-francia manifestáció volt Lyonban a francia-román barátsági és döntőbíróági szerződés publikálása alkalmával. Diamand párti román követ elzárkolt a gyűlésen, amelyen Herriot és Berthelot tábornok is részt vettek. A szövetségi szerződést ma publikálják egyszerre Párisban és Bukarestben nagy ünnepélyességgel. A szerződés 3 részből áll. Az első a francia-román szövetségről szól és kölcsönösen garantálja a területi integritást. A második a döntőbíróági kötelező igénybevételét mondja ki ellentétek esetében, a harmadik pedig a döntőbíróági eljárást szabályozza.

Mitlineu külügyminiszter hétfőn este 6 órakor fogadta a sajtó képviselőit és ismertette a francia-román szerződés szövegét.

Az új olasz rendtörvény teljesen megfojtja a polgári szabadságot. Rómából jelentik: Felhívatatosan közlik az új olasz rendtörvény rovella tervezetét. A rendtörvény befejezi az olasz rendőrállam kiépítését és a rendőrség működési körét rendkívül kiszélesíti, miután a jövőben nem csak a határon ellenőrizik európai értelemben a ki- és beutazókat, hanem minden utas politikai meggyőződését és pártállását is kutatják. A beiföldön is ellenőrzik az állampolgárok politikai magatartását és irányadó befolyást gyakorolnak a közéletre. A határrendőrségeknek felhatalmazásuk van arra, hogy olyan egyénekre, akik nem a hivatalosan megállapított átkelési helyeken akarják elhagyni az országot, szó nélkül ráleljenek. A házmeterek felelősek a lakókért és közvetlen a rendőrségnek vannak alávetve és a rendőrségnek tartoznak engedelmességgel. A törvény megszervezi a politikai rendőrséget is, amelyet eddig Olaszországban nem ismertek. A korcsmák és vendéglők is a rendőrség ellenőrzése alatt állnak, hacsak magántársaságok befogadására szolgálnak. Megkapja a rendőrség a nyomtatványokat készítő és fényképek készítő intézetek korlátlan felügyeleti jogát és korlátlanul ellenőrizheti a nyilvános mulatóhelyeket és színházakat. A rendőrség külön telefonvonalakat kap, amelyeken csak a rendőrség szervezeteit kapcsolják. Külön rádióállomásokot is kap a rendőrség, amelyeket teljesen önállósítanak és hivatalos felelősséggel ruháznak fel.

Koprol nem fest,
de jól tisztít.

Mussolini apja — szobrot kap Rím-ben. Milánóból jelentik: Rímiben nemrég létesítettek egy felsőpariskolát amelyet a „Duca” apjáról Alessandro Mussoliniról neveztek el, aki ott valamikor mint egyszerű kovács dolgozott. A rímii felsőpariskola vezetősége most elhatározta, hogy szobrotban is megörökíti a „büszke és serénykező” kovácsmester emlékét és felkérte Leonardo Bistolfit, hogy vállalja el a szobor elkészítését.

Hajtővadászat A régi jó békeidőkből való operette-irodalom egy kései bajtása a Hajtővadászat. Nincs a szentimentalizmusól túlfutott, édesbús melódiák, nemcsak a mese romantikája emléztetnek a régi operettekre, de a muzsikában itt ott felcsillagó ismerős motívumok is, amelyek egy más világban felnőtt, más izlésű színházlátogató közönséget szórakoztattak el. Természetesen orosz nagyherceg viszi a főszerepet, a vutki is megkapja az öt megillető tiszteletet és e látványosságot néhány ismert orosz táncbetét képezi. A kolozvári operettegyűjtés kifogástalan előadásban hozta ki a Hajtővadászatot. Lengyel Irén alakította a főszerepet. Decens, finom jelenlég volt ez a kitérő pr'adorné, aki szerepét élellet, asszonyos melegséggel töltötte meg. Nem kell Lengyel Irént hangzatos szavakban méltatni, Vox populi: vox dei és mi nem tehetünk mást, mint regisztráljuk azt, hogy a közönség újólag tombolva ünnepelte és szeretetének ezer megnyilvánulásával halmozta el. Neményi, Tolnay, Ibász, Lővegy, Selmezy és Aldor vitték a darab főszerepelt, amelynek nagy sikere volt. (k.)

Egy női frizura: 45 perc. Budapest-ről jelentik: A Gallért szalonban tegnap fodrászversenyt rendeztek, amelyen a résztvevő 36 fodrászmester 45 perc alatt 36 hölgy frizuráját készítette el. A zsűri Grief Vilmos fodrászmesternek ítélte az első díjat, aki egy Donat Kató nevű lány frizuráját készítette el. Érdekes, hogy a lánynak hosszú haja volt.

Radics Istvánt ötnapi elzárásra ítélték. Zágrábról jelentik: A zágrábi törvényszék pénteken hirdette ki újabb ítéletét abban a sajtóperben, amelyet Francis-Pozsezsain Leonid, volt zágrábi vasutigazgató indított Radics István ellen a „Dom”-ban megjelent cikk miatt, amelyben a vasutigazgatóról azt írták, hogy visszaél hivatalos hatalmával, pártpolitikát üz hivatalából, továbbá hanyag és gondatlan. Előzetesen a törvényszék felmentette Radics Istvánt a sajtó újság elkövetett rágalmozás vádjá alól. A hátszmélyes tábla azonban megsemmisítette az ítéletet és az ügyben új tárgyalást rendelt el. A pénteki tárgyaláson a bíróság büntőnek mondotta ki Radicsot és ötnapi elzárásra, amely öt száz dinár pénzbüntetésre változtatható, valamint a perkő tségek visszlésére ítélte. Az ítélet ellen mindakét fél fellebbezett.

Hirdeti a világsajtó
Koprol a legjobb hashajtó.

Felmentették a daytoni majomper vádlottját. Newyorkból jelentik: Az ismeretes daytoni majomper felelbezés folytán most került a Demesse állam felsőbírósa elé. A bíróság Scopes tanár, akat a daytonizmus iskolai tanítására a biblia felremegyarázása és istenkáromlás címén 100 dollárra ítélték, a felsőbb bíróság felmentette. A vádló felelbezéssel élt.

A fogarasi zsidó Nőegylet ünnepélye. A fogarasi zsidó Nőegylet január 8-án sikerült estélyt rendezett. A műsort Löbl Ester szavalata vezette be, aki Gheorghe Cosbucnak egy költeményét adta elő. A műsor férypotájában Meliár Ferenc „Mareall” című egyfelvonásosa állott. A szereplők Talerfeld Ionka, dr. Schul Richárd és Fekete Lajos tökéletesen viszáadták a darab izgatott, fejtött levezőjét. Békeffy „Mme Riza” című darabja — amelynek címszerepét Fleiszig Samuné alakította — hasonlóan tetszésre talált. A két darab között Struz Zuzsi és Mendel Ibi tánczárókkal szerepeltek, míg a műsort Löbl Ester és Goldstein Lujza táncduója zárta be.

Széchenyi Béla gróf fiának halálos szerencsétlensége a Semmeringen. Bécsből jelentik: A Semmeringen sportoló Széchenyi Béla gróf 17 éves fia egy 21 méter magas sziklafalról lezuhant. A hátgerince eltört és azonnal meghalt.

Özvegy Vázsonyiné főzőiskolát nyit. Budapest-ről jelentik: Vázsonyi Vilmosné február elsején kéthétnapos tanfolyamu főzőiskolát nyit. A főzőiskola jövedelme a Terézvárosi Nőegylet részébe.

A makfabeusok könyve. Fordította és magyarázatokkal ellátta dr. Dercsényi M. Ára 80 lej. Dr. Alexander B.: Spinoza 80 lej. Az Uj Kelet könyvcsatlájában.

Shállítja utánvétellel.
Magyar könyvért
forduljon bizalommal Révész Béla 25 éve fennálló könyvkereskedéséhez Marosvásárhelyt.

Bármelyik kirakalból
választott DANTE-től kölcsönkaphatja 5 könyvet a N. Jorga (Jókai)

Olcsóbban él tíz százalékkal, ha az UJ KELET szelvényével vásárol

SZINHA

[A kolozvári Szerda: Bolygó h Péntek: Álarosb Vacsnap: Carmen Frigyes.)

MAC

A színhé

Uralm,

Pénteken két nak a nézőtér ötletek, határok curozó vidám tartalma a fra szabadszajúak, hózatokban m sem sértik a j ról lévén szó, csos színházba sitja a három

Kedd: Hajtővadász roza'szám 2 Szerda: Hajtővadász Csatörtök: Jatek novics Jenő Péntek: Uralm, c ujdonság, el rozat 239.) Szombat 3-ker: E tanulással é előadás, ige adást tart: Szombat n fél 8- Neményi, T So o at 24 Szombaton három műsutan (N Vasárnap d. e. f soros matín ködésével. Vasárnap 4-ker: Sorozat 24 Vasárnap 7-ker: bérlet 39 Vasárnap 9-ker: Tolnay, Iha Hétfő 3-ker: A munkásszer rozat 247.) Hétfőn 8-ker: O Irén, Nemő bérlet 39.

nyár és L

fatelepen, Piata

Ko

Világnézeti László, Clu

Megjelen Irjak a t

A Korunk világnézmányt, regényf delmi lap, l val komoly ban

Előfi lei,

Mutatványoz

stben
ést

k szerint tegnap
ntöbbségi szer
amelyen Herriot
szerre Parisban
a francia-román
öntöbbségi kö
rórsági eljárás

és ismertette

elzárásra itél
ábi törvényszék
életét abban a
öszsze: in Leo
indított Radics
ent cikk miatt,
et írták, hogy
árt politikát üz
gondatlan. Elő
R des Istvánt
zás vádjá alól.
megemmisítette
gyalást rendelt
süg büntönek
elzárásra, amely
Altotatható ár,
sre ítélte. Az
zett.

ajtó.

ni majomper
Az ismeretes
tán mc: ke
ga elé. A bi
nizmus lakolai
ása és isten-
ek, a felsőbb
bbezással élt.

et ünnepeye.
án sikerült es-
ster szavata
egy költemé-
an Meliár Fe-
állott. A sze-
Richard és Fe-
darab ígatott,
za" című da-
ezig Samuné-
ált. A két da-
l Ibi tánc zá-
löl Eszter és

ának halalos
gen. Bécsből
ó Széchenyi
méter magis
eltörött és
iskolát nyit.
mosné február
ziskolát nyit.
rosi Nőegy-

ditotta és ma-
M. Ára 80
0 lej. Az Uj

vért
25 éve fenn-
vászahelyt.

atból
kaphatja 5
a (Jókai)

szalékkal, ha
UJ KELET
ényével vásárol

SZÍNHÁZ MŰVESZET

[A kolozsvári román opera heti műsora
Szerda: Bolygó holl ndi.
Péntek: Álarcosbál.
Vasárnap: Carmen (Don José szerepében Su ár
Frigyas.)

MAGYAR SZÍNHÁZ

A színházi iroda közleményei.

Uralm, csak egymásután.

Pénteken két és fél órán át rengeni fog-
nak a nézőtér falai a kacagástól. Pazar
ötletek, határokat nem ismerő tréfák, han-
curozó vidámság, kirobbanó jókedv a
tartalma a francia újdonságnak. A tréfák
szabadszájuk, mint ahogy a francia bo-
hózatokban megszokott dolog, de sehol
sem sértik a jóízűt. De párisi bohózat-
ról lévén szó, fístalányokat nem taná-
csos színházba vinni. A pénztár már áru-
sítja a három előadásra a jegyeket.

Heti műsor

- Kedd: Hajtóvadászat (Napibérlet 38 szám B. So-
rozatszám 233.)
- Szerda: Hajtóvadászat (Bérlétszűnet. Sorozat 237.)
Csütörtök: Juték a kastélyban (Poor Liliivel, Ja-
novics Jenővel. Bérlétszűnet. Sorozat 238.)
- Péntek: Uralm, csak egymásután (Francia bohózat-
újdonság, először. Premierbérlet 38 sz. So-
rozat 239.)
- Szombath 3-kor: Haramiák (Schiller-repriz, Uj be-
tanulással és új szereposztással. 9-ik ifjúsági
előadás, igen olcsó helyárakkal. Bevezető elő-
adást tart: dr. Gál Kelemen. Sorozat 240.)
- Szombath 8-kor: Hajtóvadászat (Lengyel Irén,
Neményi, Tolnay, IhászSt. Bérlétszűnetben.
So o at 241.)
- Szombaton háromnegyed 10 kor: Uralm, csak egy-
másután (Napibérlet 39 sz. A. Sorozat 242.)
- Vasárnap d. e. fél 11-kor: A múlt és jövő mű-
soros matinéja (Dr. Patsy József közremű-
ködésével. Rendes helyárak. Sorozat 243.)
- Vasárnap 4-kor: Hajtóvadászat (Rendes helyárak.
Sorozat 244.)
- Vasárnap 7 kor: Uralm, csak egymásután (Napi-
bérlet 39 sz. B. Sorozat 245.)
- Vasárnap 9 kor: Cirkuszhercegnő (Zaracsonyi,
Tolnay, Ihász. Bérlétszűnet. Sorozat 246.)
- Hétfő 3-kor: A pálinka (A kolozsvári egységes
munkásszervezetek műkedvelő előadása. So-
rozat 247.)
- Hétfő 8 kor: O-low (Uj szereposztással. Lengyel
Irén, Neményi, Tolnay, IhászSt. Premier-
bérlet 39. Sorozat 248.)

Pékta
nyár és hántott kap. Fischer
fatelepen, Piata Garii No 2. — Telefon 1300.

Korunk
Világnézetű ha i szemle. Szerkesztő Dienes
László, Cluj (Kolozsvár), Str. Regala 47.
II. évfolyam.

Megjelen havonta 80 oldalon.
Írják a legjobb magyar írók.

A Korunk minden száma hoz négy-öt
világnézetű-társadalmi tanul-
mányt, egy elbeszélést, egy
regényfolytatást. Nem lokális iro-
delmi lap, hanem korunk nagy problémái-
val komolyan és mégis közérthető stílus-
ban foglalkozó havi szemle.

Előfizetési ára: félévre 460
lei, — negyedévre 250 lei.

Mutatványozást ingyen küld a kiadóhivatal

KÖZGAZDASÁG

A gyárpar képviselőket kap az olasz-román vám szerződésről tárgyaló bizottságban

Manollescu államtitkár hozzájárult, hogy az UGIR két tagot delegáljon
a bizottságba. A nagyiparosok memorandumja

(Cluj-Kolozsvár, január 17. Az Uj Kelet tu-
dósítójától.) Hivatalos jelentés szerint az olasz-
román kereskedelmi és gazdasági tárgyalások
január 25 és 30 között kezdődnek. A kormány
intenciója az, hogy ezek a tárgyalások egyes-
mény megkötésével végződjenek.

Az Uj Kelet nemrég behatóan foglalkozott
ezeknek a tárgyalásoknak a jelentőségével és
rámutatott ezekre a veszedelmekre, amelyek
egy elhamarkodott tarifaegezményből az or-
szág egész gazdasági életére hárulhatnak. Eppen
erőltérsélemztük, hogy a kormány az érdekelt
faktorok megkérdezése nélkül akarja megindí-
tani ezeket a tárgyalásokat, amelyek, bármeny-
nyire legyenek politikai színezetűek is (Olasz-
ország ugyanis alighanem bizonyos gazdasági
előnyökhöz kötötte a beszarabiai egyezmény
ratifikálását), mégsem hagyhatják figyelmes-
kivül az ország eminens gazdasági érdekeit.

Ezenk tudatában az elsősorban érdekelt
gyárparosok szövetsége erőteljes akció indított
vidéki tagozatainak bevonásával. Az akció sor-
án szombaton egy értekezlet folyt le az UGIR-
nál, amelyen Kolozsvárt és körzetét dr. Bőször-
ményi Sándor képviselte. Az értekezleten me-
morandumot dolgoztak ki, amelyben a gyár-
par a következő kívánásait terjesztette a kor-
mány elé:

1. A tárgyalások csak az összes árukra vo-
natkozó vámtarifa életbeléptetése után indulja-
nak meg.
2. A megkötendő egyezményekre való te-
kintettel az új vámtarifa maximális és minimális
tételket állapítson meg, az új vámtörvény pe-
dig mondja ki, hogy minimális vámtarifán előli
hatékek mellett semmilyen kereskedelmi egyez-

ményt nem lehet kötni. Egy általános tarifa
ugyanis, amelyet egy vámkonvenció bármikor
és előre nem látható mértékben módosíthat,
nem biztosíthatja a kelő és állandó vámvédel-
met a belföldi termelés számára. Viszont ha
semmilyen körülmények között meg nem vál-
toztatható minimális tarifát állapít meg a kor-
mány, az iparnak így meglesz a garanciája arra,
hogy a részére adott vámvédelem legalábbis öt
éven át nem fog csökkenni és ezzel meglesz a
vállalkozási kedv új tőkék investálására, új
vállalatok létesítésére, valamint a meglévő vál-
latok kibővítésére és modernizálására.

3. Ha a jelenleg érvényben levő egyezmé-
nyek lejárnak, a kormány többé ne kötson
konvenciót a legfőbb vámkedvezmény alapján.

4. Nevezzen ki a kormány egy bizottságot,
amely összegyűjtse és koordozza a vámegeyz-
mények megkötésénél szükséges adatokat. E-
ben a bizottságban az UGIR től helyet foglal-
jon három állandó delegátus és bizonyos számú
szakember, mint informátor.

Végül azt kéri a gyárpar, ha az olasz ke-
reskedelmi tárgyalásokat nem lehetne elhász-
tani, a tárgyalóbizottságba vegyék be az UGIR
két képviselőjét tanácsadói joggal, szükség ese-
tén pedig a gyárparosok szövetsége informá-
torokként egy-két tagot delegálhassanak a bi-
zottságba minden egyes érdekelt iparágból.

Manollescu államtitkár a memorandumot
nagy figyelemmel tanulmányozta át és elvben
hozzájárult, hogy a tárgyalóbizottságban az
UGIR két delegált tagja is részt vegyen tanács-
adói joggal. A végleges döntést azonban Ave-
rescu miniszterelnök fogja meghozni.

✱ Tiltakozó kereskedőgyűlés az új
adóemelések ellen. Az 1927-re szóló állami
költség tervvelerőleg 35 milliárdos adó többletet
irányoz elő, amelynek egy részét a kereskedelemre
akarja hárítani a kormány. Az ország kereskedői
azonban a gazdasági válság következtében még a
tavalyi adókat sem bírják megfizetni. Ez a meg-
gondolást vezette a Sfátul Negusorose kolozsvári
fiókját arra, hogy tiltakozó gyűlést hívja össze a
város kereskedőit az új terhek ellen, amelyek előre-
láthatólag újabb áldozatok fognak követelni a piacon.
A nagygyűlés előkészítés érdekében január 20-án,
csütörtökön este 8 órakor a Sfátul választmánya
ülést tart, amelyen szívesen látja az egyesület ös-
zes tagjait.

✱ Ma állapítják meg az új gabonai
viteli vámozat. A román gabonának a kül-
földi piacokon mutatkozó kedvező elhelyezési

lehetőségével kapcsolatban rámutatunk az ex-
portvámok leszállításának szükségességére. A
kormány gazdasági delegációja január 18-án,
kedden fogja végleg megállapítani a gabona-
kiviteli vámilletéket, amelyek a jövő termésig
lesznek érvényben.

✱ Félmillió építőanyag árverés a
kolozsvári üzletvezetőségénél. Ma délelőtt
tartották meg a CFR kolozsvári üzletvezetősé-
gének a körülbüti félmillió lej értékű téglá,
cserép, cement és chamotte szállítására. Az
árverésen négy cég tett ajánlatot: a maros-
vásárhelyi városi téglagyár, a kolozsvári Dacla
rt, mint a Városi Téglalpar és a gyulafehé-
vári Marosszentimrei Téglalpar képviselője, a
tuyivásárhelyi Meteor palagyár rt. és a dice-
szentmártoni Hercules cserép és téglagyár rt.
Az ajánlatok fölött egy-két héten belül meg-

Tőzsde

A piac ma ideges volt és tájékozatlan. Áru elég volt a piacon, az árfolyamok ennek meg-
felelően ellenyhultak, amiben része van azonban a lej további javulásának is.

Egyesült Közgazdasági és Lejzálogbank Rt. jelentése		Valutapiac 1927 január 17 (Rador)								
Devizák	Kolozsvár	Zürich		Páris	Buka- rest	Buda- pest	Bécs	Prága	New- york	
		nyitás	zárlat							
Zürich ...	3650-3660	—	—	484 1/4	3640	11021	13860	651	1927	
Newyork ...	188-189	519	519 1/2	2514	188	57190	70940	3878 1/2	—	
London ...	918-920	2519	2520	122	916	2775 1/2	344270	16390	48581	
Páris ...	760-770	2084 1/2	2065	—	75 1/2	2275	2322	1343 1/4	397 3/4	
Milano ...	830-840	2250	2240	10825	823	2480	3049	14812	434 1/2	
Prága ...	560-562	1537 1/2	1537 1/2	74 3/4	560	1693 3/4	210160	—	298 1/4	
Budapest ...	3310-3320	9062 1/2	9065	—	26 1/2	—	124	59105	—	
Belgrád ...	345-348	912 1/2	912 1/2	—	335	1006 1/2	1247 1/2	5950	173 3/4	
Bukarest ...	—	280	280	1350	—	302 1/2	378 1/2	1825	54	
Vársó ...	—	57 1/2	57 1/2	—	—	63 1/2	7879	374 3/4	—	
Bécs ...	2670-2680	7310	7310	—	2670	8060	—	476	—	
Berlin ...	4490-4500	12320	12315	—	4500	13572	16828	800 3/4	—	

Száz lel árfolyama: Zürich (utó) 231 1/2, Páris 1350, Budapest 302 1/2, Bécs 37850, Prága 1825.

